

Endring av NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett

NKKs etiske grunnregler for avl og oppdrett gjelder for alle raser, og er å regne som absolutte krav som alle oppdrettere må følge. Reglene må ta hensyn til at det er store rase- og individforskjeller med tanke på ved hvor høy alder det er dyrevelferdsmessig forsvarlig at en tisper får kull. Uavhengig av reglene er det alltid oppdretters ansvar å påse at tispas velferd ivaretas og at nødvendige hensyn tas.

Per i dag er det mulig å søke om dispensasjon fra flere av punktene i de etiske grunnreglene. Administrasjonen er presset på ressurser og ser at dispensasjonssøknader tar opp uforholdsmessig mange arbeidstimer som kunne vært brukt på en mer hensiktsmessig måte. NKKs administrasjon har derfor fremmet forslag til endringer i NKKs etiske grunnregler for avl og oppdrett, og har fått støtte fra Sunnhetsutvalget i dette.

En oversiktlig beskrivelse av dagens rutiner er tilgjengelig på [nkk.no](http://web2.nkk.no):

<http://web2.nkk.no/filestore/Registrering/Informasjonnyerutinervedhndteringavdispogbruddmars20153.pdf>

Situasjonen i dag

I henhold til tidligere regler og vedtak, behandles alle søknader om dispensasjon fra NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett, samt brudd på disse, av en gruppe bestående av representanter fra Helse- og Registreringsavdelingen.

En periode i høst registrerte alle involverte hvor mye tid som brukes på å behandle dispensasjonssøknader. Vi har beregnet at det er snakk om en 20-30%-stilling, og at de aller fleste søknadene (95%) omhandler paring av tisper over 8 år.

Vi har sett en klar tendens til at stadig flere søker og at storparten av søknadene blir innvilget. Administrasjonen opplever at mye arbeidskraft går med til en byråkratisk prosess som i praksis har svært liten effekt på hundenes velferd eller fremgang i avlsarbeidet. For oppdrettere kan det være uforutsigbart.

Gruppen som behandler søknadene opplever også at rutinen med å forespørre raseklubbene ikke nødvendigvis medfører mer fornøyde klubber/oppdrettere og at prosessen av og til medfører mye misnøye og konflikter for alle involverte parter. De ulike raseklubbene har svært ulikt syn på paring av eldre tisper, og det kan medføre at saksbehandlingen blir lite konsekvent og noe urettferdig. Hensikten med reglen om at en tisper ikke skal pares over 8 år, eller ha mer enn 5 kull, er å ivareta tispas velferd. Ved behandling av søknadene trekkes likevel mange andre forhold, som helseresultater, bruksegenskaper og resultater hos tidligere avkom, inn i diskusjonen. Det er mange grunner til at det er fornuftig og i teorien bør fungere bra. Samtidig bryter dette noe med det opprinnelige formålet med regelen, nemlig å ivareta velferden til tispas. En tispes verdi som

avlshund har ingenting å si for hvorvidt det er dyrevelferdsmessig forsvarlig å pare henne ved høy alder eller ikke.

Administrasjonen mener at en forenkling av rutinene vil være å foretrekke, da dagens ordning ikke fungerer optimalt i praksis og det er vanskelig å forsvare ressursbruken. Tiden Helse- og registreringsavdelingen bruker på å behandle disse søknadene kunne vært benyttet til andre viktige formål som ville hatt større effekt på hundevelferd og helse. De foreslåtte endringene vil også øke forutsigbarheten for oppdrettere og være enklere å forholde seg til.

Oversikt søknader for 2015 pr. 10.08.15

	Antall søknader			
	Over 8 år	> 5 kull	Innvilget	Avslått
Gr 1	13	1	13	1
Gr 2	2		2	
Gr 3	2	1	3	
Gr 5	10	2	9	3
Gr 6/4	11		10	1
Gr 7	16		16	
Gr 8	13		12	1
Gr 9	2		1	1
Gr 10	1		1	
	70	4	67	7

Regler og rutiner i de andre nordiske landene

FKK

«A bitch is allowed to have five litters (...). The mating of a bitch over eight years of age always requires a veterinarian's certificate, according to which the bitch is healthy and in good condition and that the whelping will not damage the health of the bitch. The certificate must be issued before the mating and it cannot be older than six months at the time of the mating. The certificate must be attached to the litter registration application.»

DKK

En tæve bør maksimalt have 5 kuld i sin levetid – og sidste kuld inden tæven fylder 8 år. Det er dog muligt at tage kuld nr. 6 på en tæve, eller benytte en tæve over 8 år i avl, hvis der sammen med registreringsanmeldelsen indsendes en dyrlægeattest på, at det er sundhetsmæssigt forsvarligt. Det er opdrætterens ansvar, at tæven får passende pauser mellem kuldene.

SKK

«att inte låta para tik fyllda sju (7) år om hon inte tidigare haft en valpkull. Tik som fyllt sju(7) år måste alltid veterinärbesiktigas före parning. Av intyget ska framgå att tiken är i sådan kondition att hon utan risk för sin hälsa kan få en valpkull. Veterinärintyget får inte vara äldre än en (1) månad vid parningen och ska bifogas registreringsansökan. Tik, oavsett ras, får inte paras efter det att hon har fyllt tio (10) år. Att inte låta tik föda fler än fem (5) valpkullar. (...)Tik som fyllt sju (7) år ska vila minst tolv (12) månadar mellan sina kullar»

Forslag til endringer

Eldre tisper

Sunnhetsutvalget og NKKs administrasjon mener det bør være tilstrekkelig å legge ved en veterinærattest ved paring av eldre tisper, og at rutinen med søknad til NKK bør avvikles. Veterinærattesten skal føres på et spesielt utviklet skjema, der veterinær må bekrefte at de ikke fraråder paring. Eier må også redegjøre for hvorfor de ønsker å gjøre paringen, og bekrefte ved signatur at de mener tisper er i god kondisjon og har gode forutsetninger for å bære frem, føde og oppfostre valpene på optimal måte.

Per i dag må det søkes når tisper har fylt 8 år, og øvre grense for innvilgelse av søknad er 10 år. Dersom det kun skal være krav om veterinærattest ved paring av eldre tisper, mener SU og administrasjonen det vil være riktig å samtidig stramme inn det øvrige regelverket noe. SU foreslår derfor at maksimal alder settes til 9 år, veterinærattest kreves fra fylte 7 år, og at det kun tillates ett kull etter fylte 7 år.

Mer enn 5 kull

Det er ikke mange saker med søknad om et 6. kull på en tisper, men det er noen få. Disse er samlet ikke ressurskrevende, men vi møter likevel på noen av de samme problemstillingene. Det er foreslått å endre reglene slik at det ikke lenger er mulig å søke dispensasjon til å ha et 6. kull på en tisper. En slik regelendring vil være i tråd med reglene til flere av de andre nordiske kennelklubbene, og vil også hindre at hunder flyttes til Norge for å få et sjette kull etter at de allerede har hatt fem kull i for eksempel Sverige.

Innavlsgrad

Det er i dag mulig å søke dispensasjon fra pkt 2, dvs tillatelse til paring som gir valper med mer enn 25% innavlsgrad. Ingen søknader er foreløpig innvilget. Når det forekommer kull med innavlsgrad over 25% er det som oftest tjuvparinger, og saken blir derfor behandlet som et brudd i henhold til gjeldende rutiner. Sunnhetsutvalget og NKKs administrasjon mener det er liten hensikt i å ha dispensasjonsmulighet på dette punktet.

SU anbefaler overfor HS følgende endringer i NKKs Ethiske grunnregler for avl og oppdrett:

- *Pkt 2: følgende setning slettes «Det gis mulighet til å søke NKK om dispensasjon; søknadsskjema kan hentes fra www.nkk.no»*
- *Pkt 7 tredje kulepunkt slettes og erstattes med følgende:*
 - *En tisper skal ikke ha mer enn 5 kull.*
 - *En tisper skal ikke pares ved for høy alder, og rasespesifikke hensyn skal tas.*
 - *Som hovedregel bør en tisper ikke pares etter 7 år. Dersom en tisper pares etter fylte 7 år skal hun undersøkes av veterinær før paring. Et eget skjema med veterinærattest skal vedlegges registreringsanmeldelsen og skal ikke være eldre enn en måned ved paring. På veterinærattesten skal det fremgå at veterinær ikke fraråder paring. Skjemaet er tilgjengelig på www.nkk.no*
 - *En tisper kan maksimalt ha ett kull etter fylte 7 år*
 - *En tisper over 7 år skal ikke pares dersom hun tidligere ikke har hatt valpekull.*
 - *En tisper uansett rase skal ikke pares etter fylte 9 år.*

Vi ber raseklubbene svare spesielt på følgende spørsmål:

- *Er det hensiktsmessig å sette 7 år som grense for når det skal legges ved veterinærattest, eller er 8 år tilstrekkelig?*
- *Hva bør den absolutt øvre alderen for siste kull være- 9 år eller 10 år?*
- *Bør det være mulighet for dispensasjon til ett 6. kull på en tisper, under forutsetning av at tisper undersøkes av veterinær før paring?*